

Nr 67.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1916 kl. 3,30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» gjorda framställning i fråga om anslag för utförande av vissa förändringar vid Centralstationen i Stockholm m. m. (4:e avd.)

I den till riksdagen den 14 januari 1916 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» föreslagit riksdagen att höja det för utförande av vissa förändringar av spårsystemet vid Centralstationen i Stockholm jämte därmed sammanhängande arbeten beviljade anslaget med 761,900 kronor till 6,241,900 kronor samt därav för år 1917 anvisa, att utgå av lånemedel, återstående beloppet 1,761,900 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 112—123 i det vid statsverkspropositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 januari 1916, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa.

För ifrågavarande ändamål har av 1914 års senare riksdag beviljats ett anslag av 5,480,000 kronor, varav å 1915 och 1916 års riksstaten anvisats sammanlagt 4,480,000 kronor. Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser i första hand anvisande å 1917 års stat av återstående 1,000,000 kronor. Detta förslag har utskottet funnit sig böra tillstyrka. Utskottet vill emellertid erinra därom, att, enligt vad statsrådsprotokollet ger vid handen, det ursprungliga anslaget av olika anledningar visat sig otillräckligt för utförande av de arbeten, som avsågos med detsamma. Då bristens storlek ännu ej kunnat bestämt uppgivas och då något förslag om underskottets fyllande ej framlagts, har utskottet likväl icke för närvarande velat göra något uttalande i förevarande hänseende.

*Utskottets
yttrande.*

Vad därefter angår det av Kungl. Maj:t äskade tilläggsanslaget för bangårdsombyggnadens fullföljande avser detta dels vissa tillökningar och förbättringar i de förut planerade anordningarna vid Centralstationen och Norra stationen, dels ock vissa utgifter, vilka föranledas av de villkor, som uppställts av Stockholms stad i samband med upplåtelse av viss staden tillhörig, för bangårdsombyggnadens genomförande erforderlig mark.

Kostnaderna för de nya arbetena vid Centralstationen fördela sig sålunda:

ny persontunnel	kronor 139,000: —	
ändringar i norra flygeln av Centralstationen	» 75,000: —	
ökad plattformsyta	» 6,000: —	
» plattformstakytta	» 144,000: —	364,000: —
12 % tillägg, omkring	» 44,000: —	
	Summa kronor 408,000: —	

Anläggningen av persontunneln åsyftar att möjliggöra spårfritt tillträde till samtliga för den södergående persontrafiken använda tågspår. Med hänsyn till den avsevärda tid, som torde komma att förflyta, innan Centralstationen kan bliva definitivt ombyggd, håller utskottet det väl ej för osannolikt, att förhållandena vid stationen kunna nödvändiggöra beslut om anläggande av en tunnel i angivet syfte, även om visshet skulle saknas, att anläggningen kan tillgodogöras vid en mera genomgripande förändring av bangårdsförhållandena i Stockholm. Såsom av statsrådsprotokollet framgår har emellertid Kungl. Maj:t, sedan järnvägsstyrelsen under nästlidet år avgivit nytt förslag till förändrade bangårdsanordningar för Stockholm, tillsatt en särskild kommission för granskning av berörda förslag. Resultatet av denna kommissions arbete lär, av statsrådsprotokollet att döma, vara att förvänta inom en tämligen snar framtid. Under sådana förhållanden och då det givetvis är önskligt, att de arbeten, varom nu är fråga, i möjligaste mån anknytas till den slutliga gestaltningen av bangårdsanordningarna, har utskottet ansett, att med beslut rörande tunnelanläggningen för närvarande bör anstå.

Till tunnelanläggningen ansluta sig de ifrågasatta ändringarna i norra flygeln av Centralstationshuset. Om tunneln ej kommer till stånd, behöva fördenskill ej heller dessa förändringar utföras.

I och för genomförande av vissa förändringar i den tidigare tänkta dispositionen av tågspåren samt för vidtagande av förbättringar för tra-

fikens tillgodosende har en utflyttning av plattformar och plattformstak föreslagits. I samband härmed har ifrågasatts att utföra en förlängning av vissa plattformstak, i syfte att bereda trafikanterna bättre skydd. Mot vad i nu berörda hänseenden föreslagits, har utskottet ej haft något att erinra.

Därest medel för tunnelanläggningen och ändringarna i Centralstationshuset för närvarande ej beviljas, komma kostnaderna för nya arbeten vid själva Centralstationen att begränsas till de för ökningen av plattforms- och plattformstakkytor beräknade 150,000 kronor jämte kristidstillägg, som efter den i propositionen använda beräkningsgrunden skulle uppgå till 18,000 kronor. Den sammanlagda kostnaden för arbetena vid Centralstationen skulle alltså uppgå till 168,000 kronor mot av Kungl. Maj:t begärda 408,000 kronor.

De med det nya anslaget avsedda arbetena vid Norra stationen utgöras dels av stensättning av lastgatorna vid stationen — vilka enligt den plan, som låg till grund för det ursprungliga anslaget, skulle makadambeläggas — och dels av omändring av de vid stationen befintliga verkstads- och gasverksbyggnaderna till stallar för växellokomotiv. Vad den förstnämnda frågan angår, har utskottet ej funnit det nödvändigt att nu taga ställning till densamma. Av statsrådsprotokollet inhämtas, att frågan om sättet för verkställandet av ombyggnaden av godsmagasinen vid Norra stationen möjligen kommer att föreläggas 1917 års riksdag för förnyad prövning. Under sådana förhållanden synes det ej lämpligt att nu fatta beslut rörande lastgatornas utförande. På grund härav kan det av Kungl. Maj:t äskade tilläggsanslaget minskas med 112,000 kronor. Vidkommande därefter omändringen av verkstads- och gasverksbyggnaderna, varför kostnaden beräknats till 168,000 kronor, har utskottet väl funnit det anmärkningsvärt, att vid den ursprungliga ombyggnadsplanens upprättande hänsyn ej tagits till nödvändigheten av att bereda ersättning för de lokomotivstallar, vilka komma att borttagas vid ombyggnaden av Norra stationen. Då emellertid nya stallplatser måste beredas och då det nu framlagda förslaget till synes anvisar den mest ändamålsenliga lösningen av frågan, har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Beträffande slutligen det i tilläggsanslaget ingående beloppet 73,900 kronor, avseende arbeten och ersättningar, som stå i samband med den från Stockholms stad gjorda markupplåtelsen, har utskottet ej funnit anledning till erinran mot beloppets anvisande.

Med de av utskottet förordade inskränkningarna i Kungl. Maj:ts äskanden, skulle tilläggsanslaget komma att nedsättas från av Kungl. Maj:t begärda 761,900 kronor till 409,900 kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må höja det för utförande av *vissa förändringar av spårsystemet vid Centralstationen i Stockholm jämte därmed sammanhängande arbeten* beviljade anslaget med 409,900 kronor till 5,889,900 kronor samt därav för år 1917 anvisa återstående beloppet 1,409,900 kronor.

Beträffande sättet för tackande av förenämnda anslag kommer utskottet att framdeles avgiva yttrande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 28 april 1916.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, O. Jonsson, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, G. M. H. Ekelund, C. G. Ekman, J. Nilsson, A. C. Lindblad, O. Bergqvist, A. Pers, I. E. G. Svensson* och *C. G. Österberg* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman, H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson* i Råstock och *J. A. Ingvarson*.